Hälyttävä sopupeli

ILKKA KULMALA

KAHDEN kuninkaan kohtaus.

Kun suu ei sano, niin ilmeet heittävät totuuden.

Sillä Hannu oli iloinen ja Stig myrtynyt – asetelmaa on turha yrittää toiseksi kammeta.

Tunteet myös ymmärtää. Kun voimat kahlitaan, niin tilalle pulpahtaa ärtymys. Stig Blomqvist oli tullut Jyskälään tappelemaan viimeiseen saakka voitosta, sopuratkaisuna syntynyt kakkostila ei Trollhättanin rallivelhoa jaksanut ilahduttaa.

Formula-leikissä tämä on jo tuttu juttu. Kilpailun luonteen sanelevat ensin tallit – ja vasta toiseksi kilpailijat. Seuraukset ovat tylyt: moni huipputalli on sisäisten riitojen rikkirepimä.

Rallipolulla liikutaan tällä hetkellä saman pullon kaulalla. Jyskälän episodi oli ehkä vielä mitätön hipaisu, mutta silti hälyttävä signaali tulevaisuutta ajatellen.

Audin arvomaailma on tietenkin helppo tajuta. Sillä on kiikarissaan merkkikohtainen maailmanmestaruus, sillä on varaa taktikointiin.

Taktikointi suotakoon, mutta ei kilpailun kustannuksella.

Rallimiesten seuraava tehtävä on taistella reilun vauhdin puolesta. Jyskälän ilmapiiriin soveltuu kamppailu – ei sopu.

□□□

Mutta mikään älköön murentako sitä istuinta, jolle Hannu Mikkola sunnuntaina istahti.

Sillä Audin 'tasatahti-sopupeli' ei himmentänyt suomalaisen ralliaatelisen maineteon arvoa tippaakaan. Totuutta ei tarvitse järkyttää väitettäessä, että Mikkola oli Jyskälän soran nopein.

Hannulle tämän suo – pitkän, piinaavan jakson jälkeen hän viimein vihdoin sai tuntuman voittojuhliin. Liian kauan paitsioaika kestikin.

Audin 'nelijalka' Quattron kehittely kulutti kuukausia enemmän kuin kukaan uskoi. Vuosi sitten Quattro laukkasi Suurajoissakin raakileena, tällä kertaa saksalainen rallikeksintö oli valmis voittoon, kaksoisvoittoon...

...jopa kolmoisvoittoon – jos vain Michele Mouton olisi malttanut ottaa Myhinpään loikat aavistuksen matalampina.

□□□

Hannu Mikkolan olemuksen pääjujuna on keskittynyt rauhallisuus. Kilpailun aikana Hannu pyrkii karistamaan muun maallisen mahdollisimman tehokkaasti ajatustensa ulkopuolelle.

Pikataipaleella jotain merkitsee vain edessä oleva heitto, tauolla ainoastaan jäljelläolevat erikoiskokeet. Korkeintaan oma perhe – vaimo ja vuoden vanha Juha – mahtuvat noina hetkinä samoihin ajatuskuvioihin.

Kilpailun ulkopuolella on jäljellä rauhallisuus, jota koristaa hyväntuulisuus. Hannu on kokenut, kaiken nähnyt kuljettaja, jonka ei tarvitse haalia olemuksellaan uusia sädekehiä päänsä päälle.

Kun 33-vuotias Mikkola vuonna 1975 kiiti Jyskälän sankariksi, hän ei pohtinut tulevaisuutta kovinkaan pitkälle: "Pian olen liian vanha näihin ränneihin..."

Kun 40-vuotias Mikkola sunnuntaina suihkutti samppanjaa, hän väisti näppärästi puheet iästään: "Katsotaan, onko nuorista kampeajiksi..."

Katsotaan. Helppo temppu se ei ole – jatkossakaan.

□□□

Entä nyt – Jyskälä takana.

Ja jäljellä vain etäiset arviot katsojamäärästä. Sunnuntaina vilauteltiin järjestäjien puolelta esiin lukua 500 000.

Eikä se välttämättä heitä kovinkaan kauaksi totuudesta. Joskus on polun varrella laskettu kököttävän 350 000 rallihmistä.

Ja silloin ei joukossa ollut erästä Kaarle XVI Kustaata...

□□□

Muistoja Suurajoista mallia 1982 viipyy mielessä montakin. Ehkä yksi lennokkaimmista on jyyväskyläläisten sydämiin ajaneen Michele Moutonin siirtymätahti: Brasiliasta Myhinpäähän, Myhinpäästä Pariisiin...

Noista kolmesta maailmanpaikasta Minna Muttonen muistaa taatusti tarkimmin Myhinpään.

Paikan, johon tulisilmä tutustuu vuoden kuluttua uudelleen.

EK–pörssi

EK 31 – Haukila

1) Mikkola ja Airikkala 2,40 3) Blomqvist 2,41 4) Salonen 2,44 5) Pitkänen 2,47 6) Laine 2,48 7) Hämäläinen 2,49 8) Brookes 2,52 9) Pöysti 2,54 10) Geitel 2,55.

EK 32 – Lastunen

1) Mikkola 6,12 2) Airikkala 6,13 3) Blomqvist 6,17 4) Pitkänen 6,21 5) Salonen 6) Laine 6,25 7) Brookes 6,33 8) Geitel 6,45 9) Uotila 6,49 10) Palmroos 6,54.

EK 33 – Savo

1) Blomqvist 5,04 2) Mikkola 5,08 3) Salonen 5,09 4) Laine 5,11 5) Airikkala 5,12 6) Brookes 5,17 7) Pöysti, Geitel ja Uotila 5,31 10) Palmroos 5,42.

EK 34 – Pohtola

1) Blomqvist 5,12 2) Airikkala 5,17 3) Mikkola 5,18 4) Salonen 5,19 5) Laine 5,30 6) Brookes 5,35 7) Geitel 5,40 8) Uotila 5,47 9) Mustonen 5,50 10) Palmroos 5,52.

EK 35 – Viitapohja

1) Blomqvist 5,10 2) Airikkala 5,11 3) Mikkola 5,12 4) Salonen 5,16 5) Laine 5,25 6) Geitel 5,34 7) Brookes 5,35 8) Uotila 5,46 9) Mustonen ja Palmroos 5,48.

EK 36 – Terälahti

1) Airikkala 4,07 2) Salonen 4,10 3) Mikkola 4,14 4) Laine 4,22 5) Blomqvist ja Brookes 4,23 7) Geitel 4,31 8) Uotila 4,37 9) Kinnunen 4,38 10) Mustonen 4,40.

EK 37 – Lauttajärvi

1) Airikkala 5,53 2) Mikkola 6,02 3) Blomqvist ja Salonen 6,03 5) Laine 6,20 6) Brookes 6,24 7) Uotila 6,36 8) Geitel 6,37 9) Mustonen 6,45 10) Kinnunen 6,47.

EK 38 – Hirvijärvi

1) Mikkola ja Airikkala 4,18 3) Blomqvist 4,21 4) Salonen 4,23 5) Laine 4,31 6) Brookes 4,33 7) Geitel 4,38 8) Uotila 4,50 9) Palmroos 4,51 10) Kinnunen 4,53.

EK 40 – Ouninpohja

1) Salonen ja Airikkala 13,03 3) Mikkola 13,19 4) Blomqvist 13,21 5) Laine 13,27 6) Brookes 13,39 7) Uotila 14,08 8) Palmroos 14,21 9) Mustonen 14,24 10) Kinnunen 14,34.

EK 41 – Päijälä

1) Mikkola 7,33 2) Airikkala 7,45 3) Salonen 7,46 4) Blomqvist 7,49 5) Laine 7,55 6) Brookes 8,21 7) Uotila 8,30 8) Kinnunen 8,34 9) Palmroos 8,35 10) Mustonen 8,39.

EK 42 – Poikuskulma

1) Blomqvist 3,22 2) Mikkola 3,31 3) Airikkala 3,33 4) Salonen 3,35 5) Laine 3,39 6) Brookes 3,45 7) Uotila 3,50 8) Palmroos 3,55 9) Kinnunen 3,56 10) Mustonen 3,58.

EK 43 – Lahnalahti

1) Mikkola 13,09 2) Blomqvist 13,15 3) Airikkala 13,16 4) Salonen 13,21 5) Laine 13,41 6) Brookes 13,58 7) Palmroos 14,14 8) Uotila 14,23 9) Kinnunen 14,25 10) Mustonen 14,31.

EK 44 – Vaheri

1) Blomqvist 4,38 2) Mikkola 4,39 3) Salonen ja Airikkala 4,46 5) Laine 4,53 6) Brookes 4,59 7) Palmroos 5,06 8) Uotila ja Mustinen 5,10 10) Kinnunen 5,12.

EK 45 – Huhtia

1) Blomqvist 2,42 2) Mikkola 2,46 3) Airikkala 2,50 4) Salonen 2,51 5) Laine 2,55 6) Brookes 2,56 7) Palmroos 3,00 8) Kinnunen ja Uotila 3,03 10) Mustonen 3,05.

EK 46 – Sahloinen

1) Blomqvist 4,37 2) Mikkola 4,38 3) Airikkala 4,50 4) Salonen 4,52 5) Laine 4,57 6) Brookes 5,03 7) Palmroos ja Kinnunen 5,06 9) Uotila 5,14 10) Mustonen.

EK 47 – Kuohu

1) Blomqvist 4,04 2) Mikkola 4,09 3) Airikkala 4,14 4) Salonen 4,23 5) Laine 4,26 6) Brookes 4,28 7) Kinnunen 4,34 8) Palmroos 4,35 9) Uotila 4,36 10) Mustonen 4,37.

'Amazing', sanoi Brookes

Russel Brookes ja kakkoskuski Ronan Morgan näyttivät, että ensikertalainenkin voi pärjätä pelätyssä sorarännissä.

Englannin Russel Brookes sai [illegible] paikan kymmenen [illegible] joukossa – niin omaksi [illegible] muidenkin yllätykseksi. [illegible] teki sen. Menestyi vie[illegible] ensi kertaa Jyväskymutkissa. Tehkääpä sama [illegible]!

Numerolla 15 kilpaillut Broo[illegible] oli yhtä hymyä saapuessaan [illegible]avuoreen sunnuntaiaamu[illegible] täydellisen ajon jälkeen. Ja [illegible]han hänellä siihen syytäkin.

Nuori englantilainen uskaltui Jyskälän helmoihin yrittämään ja jätti taakseen lukuisia kovia nimiä: Kinnunen, Mustonen, Palmroos...

Tavoitteena hänellä ja kakkosena kiertäneellä Ronan Morganilla oli selviytyä maaliin. Tavoitteensa lisäksi he saavuttivat lopulta kuudennen tilan.

Mainosta Englantiin

Russel Brookes saa kotiviemisikseen terveisiä ihmeellisistä ajoista. Miestä kaatui kuin heinää ja hän jatkoi sinnikkäästi kuin tyhjää vain.

Arvatenkin Suurajot saa laajalti mainosta Englannissa Brookesin kautta ja olihan voittolistalla mukava nähdä muitakin kuin pohjoismaalaisia. Ensi vuonna hän on taatusti rivissä ja rima nostetaan vielä korkeammalle. "Kuuden parhaan joukkoon", sanoi poika rohkeasti.

Russel painui maaliin tultuaan ansaitulle levolle suu virneessä. Vastaus kysymykseen Jyskälän vaikutelmista oli ytimekäs: "Amazing..."

Pettynyt Blomqvist

Stig Blomqvist ei ollut kaikkein iloisimmalla tuulella raskaan taipaleen jälkeen: "Mitäs minä, homma oli sovittu. Minun oli määrä pysyä Hannun takana."

Taistelua Blomqvist olisi kaivannut. Hän olisi tahtonut ottaa jälleen kerran tosissaan yhteen suomalaisen kanssa suomalaisessa maisemassa.

Mutta alakuloisuudestaan huolimatta Blomqvist ei kadottanut kohteliasta tyyliään: "Tämä on maailman mielenkiintoisimpiin lukeutuva ralli, jossa on aina miellyttävä ajaa."

Stig piti myös Jyskälän uudesta kehityssuunnasta: "Toisaalta täällä on aina kiva – sama se ajetaanko päivällä vai yöllä..."

Airikkala vain myhäili

Ehkä sunnuntain iloisin ja pirtein mies oli Pentti Airikkala. Englannissa asustava Pentti onnistui avausyrityksessään japanilaisen Mitsubishi-turbon ratissa ennakko-odotuksia paremmin: "Hämmästyttävän sujuvasti se meni", Pentti selvitti. "Uuden ja oudon auton kanssa ei ollut minkäänlaisia vaikeuksia."

Japanilaiselle tallille Jyskälän retki oli ihmeellinen kokemus: "Kyllä meidän huoltopojat ihmettelivät, kun Audi-tallin miehet kävivät tauoilla kyselemässä aikoja", Pentti nauroi. "Aivan näin suurta huomiota he eivät osalleen odottaneet."

"Minulle itselleni oli täydellinen yllätys, että Mitsubishin vakiomalli kesti mahtavan tehonlisäyksen. Rakenne oli niin yksinkertainen, että välillä korvattiin pudonneita pultteja huoltoauton osilla."

Airikkala suunnittelee Jyskälän kolmostilan jälkeen vakavasti japanilaistallin leipiin siirtymistä: "Sopimuspaperi on jo edessä ollut, mutta yhtä kohtaa en hyväksynyt."

"Katsotaan nyt poistetuko pykälä tämän näytön jälkeen."

Pöystillä esteitä

Jyväskylän mainetta pirteästi ylläpitäneen Jouko Pöystin matka päättyi harmittaviin takaiskuihin lauantain ja sunnuntain välisenä yönä.

Pöystin Escort alkoi nikotella jo Ouninpohjassa (EK 23) ja tämän jälkeen jokainen tauko oli käytettävä tarkasti huoltotöihin. Ennen Sääksmäen taukoa Pöystille ja kakkoskuljettaja Reijo Savolinille tuli kuitenkin liian kiire. Kaksikko paukautti siirtymätaipaleen 100 km/h:n alueella poliisitutkaan mittarissa lukemat 165 km/h. Tuloksena oli poliisikuulustelu, joka todennäköisesti antaa aihetta jatkotoimiinkin.

Mutta Pöystin murheet eivät hellittäneet vielä tämänkään takaiskun jälkeen. Edessä oli laturin pettäminen ennen Lastusen erikoiskoetta (32). Tämän pätkän sitkeä pari kaasutteli maaliin taskulampun valossa, mutta kytkimen lopullinen rikkoutuminen kaksi EK:ta myöhemmin oli jo jyväskyläläisillekin liikaa. Pöystin oli ajettava tien sivuun hetkellä, jolloin hän oli seitsemäntenä ja etenemässä kohti ralliuransa arvokkainta saavutusta.

Yksin Jouko ei kuitenkaan joutunut katsomoon siirtymään. Suurajoreitille matkaanlähteneistä 163 parista pääsi perille vain 68. Pöystin ja kakkoskuljettaja Reijo Savolinin kohtalon koki peräti 95 paria.

Masentavasta Suurajopäätöksestä huolimatta suuntaa kaksikko Pöysti – Savolin katseet tarkasti jatkoon. Jyskälässä kaksikon alla lupaavasti liikkunut Ford Escort on Pöystin oma ja sillä on tarkoitus hakea vauhtia ainakin syksyn kotimaisista ralleista.

Jyskälää varten Pöysti ei ehtinyt uuteen ajokkiinsa liiemin tutustua. Totutteluajoa kertyi ennen tosi starttia vain noin 100 kilometriä.

Röhrlin asema kestää

Jyväskylän Suurajot ei muuttanut paljonkaan tilannetta ralliajajien henkilökohtaisessa MM-kilvassa. Länsi-Saksan Walter Röhrl piti poissaolleenakin 27 pisteen etumatkansa kuperkeikkaan kaatuneeseen Michele Moutoniin.

Hannu Mikkola ja Stig Blomqvist kohensivat jonkin verran asemiaan. Kaksikko on nyt tasapisteissä (35) neljäntenä.

Automerkkien kisassa Jyväskylä sen sijaan kiristi tilanteen kutkutavaksi. Turvallisessa johdossa ollut Opel kompastui sorapolulla ja niin kaksoisvoiton napannut Audi kuroi etumatkaa roimasti kiinni.

Ennen San Remoa ja RAC-rallia Opelin etumatka on enää 11 pistettä. Näin ollen on varmaa, että Opelin ykköskuskille Walter Röhrlillekin on luvassa töitä.

Viisitoista kärjessä

Jyväskylän suurajot, viralliset lopputulokset:

1) Hannu Mikkola Suomi/-Arne Hertz Ruotsi, Audi Quattro 4.19.05, 2) Stig Blomqvist/-Björn Cederberg Ruotsi, Audi Quattro 4.19.33, 3) Pentti Airikkala/Juha Piironen Suomi, Mitsubishi Lancer Turbo 4.23,22, 4) Timo Salonen/Seppo Harjanne Suomi, Datsun Violet Turbo 4.25.02, 5) Antero Laine/Risto Virtanen Suomi, Talbot Sunbeam 4.31.04, 6) Russel Brookes/Ronan Morgan Englanti, Vauxhal Chevette 4.37.10, 7) Harri Uotila/Timo Leino Suomi Ford EScort RS 2000 4.48.10, 8) Jouni Kinnen/-Juhani Nieminen Suomi, Ford Escort RS 1800 4.51.03, 9) Seppo Mustonen/Erkki Pakkanen Suomi, Ford Escort RS 2000 4.53.47, 10) Henri Palmroos/Ilkka Riipinen Suomi, Ford Escort RS 2000 4.55.55, 11) Kari Laakso/Ossi Lehtonen Suomi, VW Golf GTI 4.56.33, 12) Olli Mertsalmi/-Kauko Peltonen Suomi, Ford Escort RS 2000 4.57.07, 13) Jari Niemi/Erkki Nyman Suomi, Ford Escort RS 4.57.09, 14) Seppo Aavikko/Juha Aavikko Suomi, Opel Kadet GTE 5.01.15, 15) Timo Laine/Atte Järvilehto Suomi, Ford Escort RS 2000 5.02.16.

HUOMIO

Suurajojen täydellinen tulosluettelo julkaistaan tiistain lehdessä.

Rallissa:
Teksti:
Ilkka Kulmala
Lauri Kivinen

Kuvat:
Matti Turpeinen
Keijo Valkonen
Lehtikuva